

– підвищення фінансової грамотності членів домогосподарств шляхом самоосвіти, участі у просвітницьких заходах, які проводять громадські організації, консалтингові компанії;

– відповідальне ставлення до підписання кредитного договору: вивчення фінансових умов, які пропонують банківські установи; отримання роз'яснень та консультацій спеціалістів з питань кредитування, пересвідчення, що запропонований банком для підписання зміст кредитного договору не містить умов, сутність та значення яких не зрозумілі;

– отримання інформації про ефективну процентну ставку (величину, яка охоплює всі витрати, пов'язані із отриманням та погашенням кредиту);

– здійснення попереднього аналізу доцільності залучення домогосподарством кредитних коштів, а також оцінку власних фінансових можливостей повернення кредиту та сплати відсотків.

З метою розроблення рекомендацій у сфері кредитної поведінки населення, подальші наукові дослідження слід спрямувати на обґрунтування способів мінімізації кредитних ризиків домогосподарств.

Література:

1. Кредити, надані домашнім господарствам, за цільовим спрямуванням і строками погашення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/files/3.3-Loans.xls>.

2. Коваль С.Л. Мотиви та потенційні ризики кредитної поведінки домогосподарств / С.Л. Коваль // Ефективна економіка. – 2016. – №10. – Електронне наукове фахове видання.

Ковалевич Д.А.

К.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ

РОЛЬ ОРГАНІВ КАЗНАЧЕЙСТВА В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ

Фінансові ресурси – це один з найважливіших показників національної економіки, що окреслюють можливості бюджетів, визначають потенціал установ та організацій бюджетної сфери,

зумовлюють напрями співпраці з міжнародними фінансовими інституціями та інвесторами.

Рівень фінансових ресурсів є важливим для забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів. Однак при формуванні та використанні фінансових ресурсів виникають явища, які викликають їх динамічні зміни.

Фінансові ресурси регіону представляють сукупність грошових доходів і нагромаджень, які формуються за рахунок валової доданої вартості, створеної на певній території, використовуються для її соціального і економічного розвитку.

Домінуюче акумулювання фінансових ресурсів регіону в місцевих бюджетах підкреслює тісну взаємозалежність суб'єктів господарювання і держави.

В місцевих бюджетах акумулюється частина фінансових ресурсів, яка забезпечує фінансову базу місцевим органам влади для реалізації своїх повноважень. Наповненість фінансової бази залежить, з одного боку, від економічного розвитку регіону, зокрема від повноти та своєчасності надходжень податків, зборів та інших платежів, які надходять в бюджет, з іншого боку – від цільового, раціонального і ефективного використання бюджетних ресурсів.

Концентруючи фінансові ресурси в місцевих бюджетах, місцеві органи влади мають право централізовано направляти фінансові ресурси на вирішення важливих завдань розвитку пріоритетних галузей національного господарства. Шляхом перерозподілу фінансових ресурсів місцеві бюджети впливають на оптимальні пропорції фінансування видатків, забезпечуючи при цьому ефективне використання ресурсів.

Казначейське обслуговування коштів місцевих бюджетів здійснюється органами Державної казначейської служби України, головним призначенням яких є сприяння оптимальному фінансовому управлінню державними фінансовими ресурсами та їх розподілу.

Проблеми казначейського обслуговування місцевих бюджетів всебічно висвітлені у економічній літературі. Значний внесок у розробку теоретичних основ місцевих бюджетів та їх казначейського обслуговування внесли такі вчені і економісти С.О. Булгакова, О.П. Кириленко, С.І. Юрій, П.Г. Петрашко, В.І. Стоян, О.С. Даневич, О.О. Чечуліна, Н.Л. Фролова, В.М. Швацька, І.В. Форкун та багато інших.

Державною казначейською службою України здійснювались заходи спрямовані на перспективний розвиток системи, які забезпечували вдосконалення казначейського обслуговування бюджетів.

Казначейська система обслуговування державного та місцевих бюджетів забезпечується повноваженнями, наданими органам Державного казначейства для організації й проведення роботи, пов'язаної з прийманням і зарахуванням на відповідні рахунки бюджетних коштів, їх зберіганням та використанням на заходи, що передбачені бюджетом на відповідний рік, здійсненням обліку бюджетних коштів і складанням звітності про виконання бюджету.

Відповідно до положень Бюджетного кодексу повноваження органів державного казначейства у частині обслуговування місцевих бюджетів за видатками зосереджується на посиленні контролю за рухом коштів місцевих бюджетів, своєчасному попередженні їх нецільового використання та впровадженні нових засад управління бюджетними зобов'язаннями [1].

Разом з тим участь казначейства в управлінні фінансовими ресурсами держави ускладнюється необхідністю розв'язувати широкий спектр складних і багатопланових питань, пов'язаних з формуванням адекватного сучасним вимогам бюджетного законодавства, необхідністю вдосконалення бюджетного процесу й міжбюджетних відносин, нестабільністю фінансової системи, недостатнім теоретичним опрацюванням казначейських технологій тощо [2, с. 233].

Основними завданнями у цій сфері мають стати удосконалення методології та перехід на єдині методологічні засади бухгалтерського обліку і звітності, а також створення уніфікованого організаційного та інформаційного забезпечення бухгалтерського обліку. Важливим напрямком реформування бухгалтерської системи та звітності бюджетних установ має стати впровадження нового плану рахунків виконання бюджету та виконання кошторисів бюджетних установ, що змогу забезпечити прозорість облікових процесів, складення звітності та отримання інформації про фінансові операції, які здійснюються у державному секторі.

Доцільно сконцентрувати зусилля на реалізації державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів та ефективного управлінні фінансовими ресурсами держави, на необхідності дотримання прозорих правил ефективного та

раціонального використання державних коштів, недопущення бюджетних правопорушень як у діяльності органів Державної казначейської служби України, так і в роботі головних розпорядників коштів.

Література:

1. Бюджетний кодекс України: за станом на 01.10.2016 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України від 08.07.2010 р. №2456-VI. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14>.

2. Юрій С.І. Казначейська система: підручник / С.І. Юрій, В.І. Стоян, О.С. Даневич. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 818 с.

Коломийчук Н.М.

*К.е.н., доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
Тернопільського національного економічного університету*

ДЕРЖАВНИЙ ВНУТРІШНІЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ В ПРОЦЕСІ БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ

Особливе місце в системі державного внутрішнього фінансового контролю займає попередній контроль, який здійснюється у процесі складання проектів бюджетів усіх рівнів. За допомогою цього контролю органи державної влади, державного управління і місцевого самоврядування мають змогу попередити фінансові зловживання, пов'язані з формуванням дохідної й видаткової частини бюджетів. Головна перевага цього контролю – забезпечення раціональної та оптимальної мобілізації всіх дохідних джерел, а також цільового, ефективного й економного використання бюджетних коштів у майбутньому.

Бюджетне планування спрямоване на підвищення ефективності, дієвості й прозорості державного сектору економіки і проводиться шляхом встановлення бюджетних цілей не тільки на наступний рік, а й на перспективу. Тому порядок фінансового планування безпосередньо визначає характер бюджетного процесу. Щорічна ж зміна законодавства, зумовлена ухваленням бюджету, може свідчити про періодичне підлаштування правового поля під потреби бюджетного процесу для компенсації недопрацювань у підготовчий період.